

De vanligste barnesykdommene

Heldigvis er de aller fleste vanlige barnesykdommene i Norge nokså ufarlige, og mot de sykdommene som kan ha et alvorlig forløp velger man som regel å la barna bli vaksinert. Her er en oversikt over de sykdommen som barnet ditt på en eller annen måte vil støte på, og hvordan du skal takle dem.

Vannkopper

Vannkopper arter seg vanligvis som en uskyldig barnesykdom med utslett, men kan være alvorlig for barn med nedsatt immunforsvar eller ved reaktivering av sykdommen (kalles da helvetesild) hos eldre med dårlig immunforsvar.

Symptomer

Lett nedsatt allmenntilstand med feber og redusert matlyst. Kløende utslett etter 1-2 dager. 2-3 mm store blemmer med klart innhold utvikler seg i løpet av få timer. Etter hvert tørker blemmene inn og danner skorper som faller av etter ytterligere 1-2 uker.

Typisk for utslettet er at barnet har alle stadier av utslettet på kroppen samtidig. Barnet har ofte blemmer i hodet, ansikt, overkropp og den delen av armer og bein som er nærmest kroppen. Noen får mange blemmer, mens andre har få.

Bli hjemme?

Vannkoppene er mest smittsomme 1-2 dager før og 3-4 dager etter utbrudd av utslettet. Når alle sårene er skorpebelagt regner man med at det ikke er smittefare lengre.

Tiltak

Paracetamol kan eventuelt benyttes for å lindre plagsom feber.

Barn som er svært plaget av kløe kan ha hjelp av kløestillende middel for eksempel såkalt "hvitvask" som selges på apotek. Forsøk å holde sårene rene slik at de ikke blir infisert av bakterier.

Tredagersfeber

Meget vanlig, men nokså ukjent sykdom. Tredagersfeberen forekommer kun hos barn i alderen seks måneder til tre år.

Symptomer

5-10 dager etter at barnet er smittet får det høy feber i 2-3 dager. I disse dagene har barnet bare feber og få andre symptomer. Deretter faller temperaturen samtidig som utslettet kommer.

Bli hjemme?

Tredagersfeber smitter sannsynligvis via dråper, og det antas at barnet er smittomt så lenge utslettet varer.

Tiltak

Paracetamol kan benyttes for å dempe feber og smerter. Ut over dette er andre tiltak som regel ikke nødvendig.

Den femte barnesykdom

Den femte barnesykdom er en virussykdom som hovedsakelig rammer barn mellom fem og femten år. Tilstanden er svært vanlig.

Symptomer

5-20 dager etter smitte får barnet utslett i kinnene. Utslettet kan spre seg til kroppen, bein og armer og kan minne om røde hunder. Det kan kløe og huden vil føles ubehagelig og varm. Etter en uke forsvinner oftest utslettet. Barn med denne sykdommen føler seg som regel ganske friske. Noen får symptomer som ved en mild influensa med lett feber

Bli hjemme?

Barnet trenger ikke holdes hjemme fra skole/barnehage.

Tiltak

Plagsom kløe kan lindres med kalde omslag eller krem.

Skarlagensfeber

De fleste barnesykdømmene skyldes virus. Skarlagensfeber er et av unntakene og er forårsaket av en type bakterier som heter streptokokker.

Symptomer

Sår hals og feber til 38-40°C som etter hvert ofte er ledsaget av oppkast, uvelhet og magesmerter. Vondt i øret er også vanlig. Etter ½-2 dager kommer utslettet som ofte er tydelig med hissig rød farge i ansiktet, men med påfallende blekhet rundt munnen. Utslett finnes også i nakken, på overkroppen, i lyskene og rundt kjønnsorganene. Typisk er også såkalt "bringebærtunge". Hudavskalling i håndflater og fotsåler er et typisk tegn og kommer ca. 1 uke etter gjennomgått sykdom.

Bli hjemme?

Barn med sikker skarlagensfeber bør holdes borte fra barnehagen til utslettet blekner, men hvis allmenntilstanden tillater det, kan barn være i barnehage 1-2 dager etter påbegynt antibiotikabehandling.

Smittsom hjernehinnebetennelse

Hjernehinnebetennelse er infeksjon av hinnene rundt hjernen og ryggmargen. Infeksjonen kan gripe over på hjernebarken og den kan også ramme nervene som springer ut fra hjerne og ryggmarg.

Symptomer

Høy feber, frostanfall, avtakende bevissthet, tegn til sjokkutvikling (kald, blek, klam hud). Det kan oppstå blødninger i huden (utslett som ikke går bort når man presser et glass mot det).

Barn under 2 år har færre typiske symptomer og funn. De har ofte redusert bevissthet, uttalt slapphet, irritabilitet, brekninger og eventuelt hudblødninger.

Bli hjemme?

Ved mistanke om hjernehinnebetennelse skal vedkommende innlegges sykehus så raskt som mulig for videre utredning.

Tiltak

Behandlingen av hjernehinnebetennelse i sykehus er omfattende. Foruten antibiotika gis også kortison og næring og væske gis direkte i blodet de første dagene. Den syke overvåkes nøye.

Ved tegn til komplikasjoner settes i verk mottiltak umiddelbart.

Hånd-, fot- og munnsykdom

Sykdommen rammer oftest barn fra spebarnsalder og frem mot ti års alder. Smitte skjer via hudkontakt, dråpesmitte og gjennom avføring.

Symptomer

Vondt i halsen, lett feber, og 1 - 5 mm store blemmer på tungen, på innsiden av kinn eller lepper og på tannkjøttet. Blemmene brister og etterlater seg overflatiske sår.

Bli hjemme?

Barna kan gå i barnehagen selv om de har utslett hvis allmenntilstanden er god. Det er uansett stor sjanse for at de andre barna allerede er smittet. Blemmene/sårene forsvinner i løpet av 1-2 uker.

Kikhoste

Kikhoste er en alvorlig barnesykdom dersom den rammer små barn under 1 år. Kikhoste har de siste tiårene vært en ganske sjelden sykdom, takket være effektiv vaksinasjon og forebygging av smitte. De siste årene har man dessverre en økt forekomst som følge av at færre foreldre lar sine barn bli vaksinert og fordi effekten av vaksinen etter hvert er liten hos voksne som ikke har fått en påfyllingsdose siden de var barn.

Symptomer

Lange og intense hosteanfall avsluttet med en karakteristisk "kikende" hoste. Hosten kommer spesielt om natten. Mot slutten av anfallene kan barnet kaste opp.

Bli hjemme?

Barna kan vanligvis gå i barnehage 5 dager etter at behandling med antibiotika er startet dersom allmenntilstanden ellers tillater det. Effekten av antibiotika er størst dersom behandlingen iverksettes raskt etter at man blir syk. Venter man får lenge har ikke antibiotika noen vesentlig effekt.

Tiltak

De fleste blir friske av seg selv uten behandling. Spedbarn og mindre barn med andre sykdommer - som f.eks astma - krever konstant overvåkning, som i hvert fall for en tid foregår best på sykehus.

Kilder:

Wikipedia

Barnelegene.no

Lommelegen
Pasienthandboka
Nettdoktor